

Sahlgrenska akademien

VID GÖTEBORGS UNIVERSITET

Avdelningen för samhällsmedicin och folkhälsa/Allmänmedicin vid institutionen för Medicin

Inför slutseminariet på kursen Forskningsmetodik- en bred förståelse (del 1) (kurskod:MFM310).

Träffar som det förestående slutseminariet brukar betyda mycket för att de olika bitarna från kursen skall falla på plats. Efter skriftlig tenta och kursutvärdering kommer vi att diskutera de projektplaner som ni arbetat fram under kursens gång. Samtliga kursdeltagare kommer att delas in i redovisningsgrupper. Till varje projektplan kommer en opponenter att utses (en medstudent på kursen). Du skall ha läst alla projektplanerna inom gruppen och vara beredd att opponera på vilken som helst av dem. Den som skrivit projektet (respondenten) börjar med en muntlig presentation av sin projektplan (med stöd av power point). Sträva efter att presentera ditt projekt enligt de principer som diskuterades under träff 8, kommunikation & presentationsteknik. Du har 5 minuter på dig för din presentation. Det är mer givande att lägga tiden på den efterföljande diskussionen. Tänk på att det kräver en hel del eftertanke och planering för att göra en bra presentation på 5 minuter! Efter presentationen ger opponenter konstruktiv kritik på projektplanen. Resten av oss kommer sedan in i debatten allt eftersom. En halvtimme är avsatt för varje projekt. Fundera över (och anteckna) styrkor och svagheter med varje projektplan!

När du kommenterar projektplanerna så gör det utifrån forskarens perspektiv, snarare än klinikerns. Ämnena i de olika projektplanerna är i och för sig intressanta, men eftersom det här är en övning i att tillämpa era forskningsmetodikkunskaper så skall diskussionen fokusera på den föreslagna utvärderingsmetodiken. När du granskar andras projektplaner så ställ dig följande frågor:

Vad var bra med den här projektplanen? Om du är opponenter så börja med att berätta vad du tyckte var bra innan du går in på detaljer enligt nedan. Det är viktigt att börja nämna det som var bra! Hittar du inget som var bra? Detta är mycket sällsynt, mer troligt att du inte riktigt ser de positiva detaljerna. När du går vidare i diskussionen kan du snegla på nedanstående mall.

- A. Presenteras det problem som det här projektet skall försöka lösa?
- B. Framgår det varför det är ett viktigt problem? En vanlig fallgrop är att detta är så självklart för projektledaren att denne glömmet skriva ner så att andra kan förstå varför detta är viktigt.
- C. Framgår det vad andra gjort för att försöka lösa problemet? Är det rimligt och anta att andra redan har löst problemet? Vad återstår att ta reda på? Beskriver projektledaren i klartext att detta problem fortfarande är olöst eller förbigås detta med tystnad?
- D. I ljuset av vad andra redan gjort, framgår det varför just det här projektet behöver göras?
- E. Kan du av metodbeskrivningen förstå vad författaren planerar att göra? Om du inte kan det är du förmodligen i gott sällskap och behöver inte skämmas. Våga ställa frågor om du tycker att metodbeskrivningen är svår att förstå!
- F. Har författaren valt den ansats/metodik som passar bäst för att uppfylla det syfte som anges? Bestäm dig för om den projektplan du skall granska beskriver ett projekt som använder empirisk-atomistisk (kvantitativ) eller empirisk-holistisk (kvalitativ)

metodik. Om det är en empirisk-atomistisk (kvantitativ) metodik är det en interventionsstudie eller ej? Granska sedan metodikavsnittet enligt tabellen nedan:

	<i>Empirisk-atomistiska (kvantitativa) projekt</i>		<i>Empirisk-holistiska (kvalitativa) projekt</i>
	<i>Epidemiologiska studier = Icke interventionsstudier</i>	<i>Experimentella studier = interventionsstudier</i>	-----
Urval	Beskrivs hur patienter väljs ut? Verkar urvalet rimligt med tanke på de man sedan vill tillämpa resultatet på? Verkar antalet rimligt? Beskrivs hur man kommit fram till antalet?		Beskrivs hur informanter / patienter väljs ut? Finns beskrivet en tanke med att exempelvis åstadkomma variation? Verkar urvalet rimligt?
Grupper	Är gruppen som studeras rätt vald för att passa till syfte och frågeställningar?	Vid eventuell gruppindelning går det att förstå hur grupperna indelas? Är det en bra indelning? Blir grupperna jämförbara? Finns i gruppindelningen ett systematiskt fel? Vid randomisering till flera grupper är det ett bra randomiseringsförfarande?	-----
Vilka variabler analyseras?	Vilken variabel (vilka variabler) räknas analytisk statistik på? Är det rätt variabler?	Vilken variabel (vilka variabler) räknas analytisk statistik på? Är det rätt variabler? Räknas statistiken vid eventuell gruppjämförelse på sista mätningen eller på förändring över tid? Vilket är mest adekvat?	-----
Hur analyseras data?	Är det beskrivet vilken statistisk metod som skall användas? Är valet av statistisk metod rimligt? Finns andra alternativ? Om inget sägs om val av statistisk metod fråga och be projektledaren göra en gissning.		Är det beskrivet vilken metod data skall analyseras efter? Är valet rimligt? Finns andra alternativ?

G. Om du inte förstår metodbeskrivningen så säg det (du är troligen i gott sällskap). Om du tycker att du förstått det mesta i metodbeskrivningen gå då tillbaka till syfte/frågeställningar. Kommer detta projekt att uppfylla allt i syftet och svara på alla ställda frågeställningar? Vilka frågeställningar som angetts i projektplanen kan detta projekt inte svara på? Finns värderingsfrågor som inte är direkt vetenskapliga frågeställningar? Passar syfte/frågeställningar ihop med det som sedan görs i projektet?

H. Vid ett projekt med empirisk-atomistisk (kvantitativ) metodik fråga dig alltid för vilka

kan resultaten tänkas bli använda. Vilken är den bakomliggande totala populationen? Är den grupp som är undersökt (=stickprovet) representativ för den bakomliggande population där resultaten kan tänkas bli tillämpade? Detta är en viktig fråga!

- I. Titta lite i referenslistan. De flesta referenser bör vara från internationella vetenskapliga tidskrifter? Är ingen referens från vetenskapliga tidskrifter? Enbart referenser till översiktsböcker räcker inte om man skall publicera sina resultat i en vetenskaplig tidskrift. Fundera på om några av referenserna är otillförlitliga (exempelvis kan nämnas att "supplement" i en tidskrift är ibland att betrakta som betald annonsplats). Är referenserna rimligt aktuella (eller är det bara mycket gamla referenser?) Om det bara är ett fåtal referenser tror du det finns fler relevanta referenser om man gör en riktig sökning? (Du som opponerare behöver inte själv göra den "riktiga" litteratursökningen men ställ gärna frågan till projektledaren).
- J. Verkar tidplan och kostnadskalkyl rimliga?
- K. Finns det etiska problem med detta projekt? Exempel: Får man jämföra med placebo om bra behandlingar finns?

Om du tycker att din egen projektplan inte verkar perfekt nu när du läst igenom ovanstående bedömningsmall så är det ändå ingen fara på taket. Den perfekta projektplanen är förmodligen inte skriven ännu och ingen kräver att din skall vara den första. Seminarierna syftar till en intressant, lärorik och rolig diskussion.